

525.097

525097

D-1.

SZABÁLYZAT

A MAGYAR KIRÁLYI

TIKONVÉDSÉG- ÉS CSENDŐRSÉGNÉL

ALKALMAZANDÓ BECSÜLETÜGYI

ELJÁRÁSRÓL.

BUDAPEST

PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1901.

Országgyűlési Könyvtár
Cserenyomtatvány

9.

TARTALOMJEGYZÉK.

A becsületügyi bizottságok czélja és hatásköre.

	Lap
1. §. A becsületügyi bizottságok czélja és a becsületügyi eljárás tárgya	9
2. §. A becsületügyi eljárás alá tartozó személyek ...	10
3. §. A becsületügyi eljárásnak alkalmazása megelőző büntető bírósági vizsgálat után	10
4. §. A becsületügyi eljárás kizárása s külön eljárás alkalmazása megelőző büntető bírósági vizsgálat után	11

A becsületügyi eljárásról általában.

5. §. A becsületügyi eljárás fokozatai	12
6. §. Kizárás valamely meghatározott személy elleni becsületügyi eljárásban való részvételből ...	13
7. §. A becsületügyi eljárás kezdeményezésének módjai	14

A becsületügyi bizottságok nemei és összeállítása.

8. §. A becsületügyi bizottságok nemei	15
9. §. A becsületügyi bizottságok illetékessége ...	15
10. §. A becsületügyi bizottság alakítása főtisztek és hadapródok számára	16
a) a becsületügyi választmány alakítása ...	17
b) elnöke és székhelye	17
c) tagok, póttagok és megválasztásuk	18
d) a választások időpontja	18
e) a becsületügyi bizottság alakítása	19

<i>f)</i> a hadbírák, honvéd orvosok és kezelőtisztek elleni becsületügyi bizottság alakítása	20
11. §. A becsületügyi bizottság alakítása törzstisztek számára	21
12. §. A becsületügyi bizottság alakítása tábornokok számára	22

A becsületügyi előleges tárgyalásról.

13. §. A becsületügyi előleges tárgyalás megindítására hivatott parancsnokok	23
14. §. Az illetékes parancsnok elhatározása a bizottsági előleges tárgyalás megindítását célzó kérvény fölött	25
15. §. Az ügynek a becsületügyi választmányhoz áttétele	26
16. §. A becsületügyi választmány teendői	26
<i>a)</i> előleges tárgyalás	26
<i>b)</i> indítványtétel	27
17. §. A tiszti gyűlés és annak alakítása s helye	28
<i>a)</i> főtisztek és hadapródok fölött	28
<i>b)</i> törzstisztek fölött	30
<i>c)</i> tábornokok fölött	31
18. §. A tiszti gyűlésben követendő eljárásról	31
<i>a)</i> vádlott beidézése	31
<i>b)</i> tárgyalás	32
<i>c)</i> határozathozatal	33
<i>d)</i> szavazás módja	33
<i>e)</i> a hozott határozat körüli intézkedés	33
19. §. További eljárás a tiszti gyűlés határozata alapján	34

A becsületügyi bizottsági vizsgálati eljárásról.

20. §. <i>a)</i> Vádlottnak a becsületügyi választmány elé idézése	35
<i>b)</i> Vádlott kihallgatása	35

<i>e)</i> A becsületügyi bizottság illetékessége elleni kifogás elintézése	35
<i>d)</i> A becsületügyi választmány vizsgálati eljárása	36
<i>e)</i> Vádlott védekezése	37
21. §. A becsületügyi eljárás beszüntetése, vádlottnak tisztségéről vagy hadapródi kintüntetéséről kellő időben való leköszönése esetén	38
22. §. Eljárás: <i>a)</i> ha utólagosan büntető bírósági vizsgálat alá tartozó tett vagy mulasztás derül ki... ..	39
<i>b)</i> ha újabb, a becsületügyi eljárás alá tartozó vád merül fel	40
23. §. A becsületügyi eljárás befejezése	40
24. §. A becsületügyi bizottság egybehívása a végtárgyalásra és határozathozatalra	41

A becsületügyi bizottság végtárgyalásáról és határozathozataláról.

25. §. <i>a)</i> A becsületügyi bizottság elnökének előleges intézkedései	42
<i>b)</i> A végtárgyalás elrendelése	42
<i>c)</i> Vádlottnak (védőjének) megidézése a végtárgyaláshoz	42
<i>d)</i> A végtárgyalás elnapolásának megengedhetősége	43
26. §. Védő gyanánt alkalmazható személyek	43
27. §. Az elnök kötelessége és eljárása a végtárgyalás alkalmával	44
28. §. A becsületügyi bizottságnak szavazata előkérdekek felől	46
29. §. A becsületügyi bizottságnak szavazata a főkérdésben	46
30. §. A becsületügyi bizottsági határozat szözszerinti tartalma	48
31. §. A becsületügyi bizottság elmarasztaló határozatának következményei	49

	Lap
32. §. Az elnök intézkedése a becsületügyi bizottság határozata felől	51
33. §. Az illetékes parancsnokság intézkedése	51
<i>a)</i> ha a becsületügyi bizottság felmentő határozatot hozott	51
<i>b)</i> más esetben	52
34. §. A m. kir. honvéd főparancsnokság, illetőleg honvédelmi minister intézkedése a becsületügyi bizottsági határozat folytán	52
35. §. A becsületügyi bizottsági határozat közlésének lehetősége más hatóságokkal	53

Vádlott illetékeiről és a becsületügyi eljárás költségeiről.

36. §. <i>a)</i> Vádlott illetékei	54
<i>b)</i> Utazási költségek megtérítése	54
1. Katonai személyek részére	54
2. Polgári személyek részére	54

Volt tisztek és hadapródok rendfokozatuk visszaadása iránti kérvényeivel való eljárás.

37. §. Ily kérvényeknek a becsületügyi választmányhoz való utalása	55
38. §. <i>a)</i> A becsületügyi választmány kötelességei	56
<i>b)</i> A tiszti gyűlés határozata	56
39. §. A honvédelmi minister határozata és intézkedése	56

A becsületügyi választmányok és tiszti gyűlések véleményéről különös esetekben.

40. §. Az ily vélemény kiterjedése	57
41. §. Eljárás mozgósítás idejében	58

Minták.

1. sz. A becsületügyi bizottsági vizsgálatot elhatározó tiszti gyűlés tárgyalásáról (18. §.) felveendő jegyzőkönyv mintája	61
2. sz. A vádlott kihallgatásáról (20. §.) felveendő jegyzőkönyv mintája	63
3. sz. A becsületügyi választmány véleményes előadásának (23. §.) mintája	65
4. sz. A becsületügyi bizottsági végtárgyalásról (29. §.) felveendő jegyzőkönyv mintája	69
5. sz. A becsületügyi bizottság határozatához való minták (30. §.)	73

Szabályzat

a magyar királyi honvédség- és csendőrség-
nél alkalmazandó becsületügyi eljárásról.

A becsületügyi bizottságok célja és hatásköre.

1. §.

A becsületügyi eljárás célja egy a tiszti állás közös-, mint az egyesek becsületének megóvása és épségben tartása.

A becsületügyi
bizottságok
célja.

A becsületügyi eljárás tárgyát ennél fogva oly cselekmények és mulasztások képezik, melyek jóllehet, — mint a büntető törvénybe nem ütközök — bűnvádi eljárás alá nem esnek, mindazonáltal a tiszti állás helyes becsületézésével és viszonyai-val amnyira ellentétben állanak, hogy kérdés merül fel az iránt, vajjon a vádlott egyén — a tiszti állás közös becsületének s ekkép a szolgálat érdekeinek csorbitása nélkül, — rendfokozatában vagy katonai állásában meghagyható-e?

A becsületügyi
eljárás tárgya.

2. §.

A becsületügyi eljárásnak alávétvék:

1. a honvédség és esendørség kötelékébe tartozó tábornokok, törzs- és főtisztek és pedig különbség nélkül akár a tetteges, akár a tartalékos, akár a nyugdíjas állományba avagy a szolgálaton kívüli viszonyba tartoznak;

2. a tetteges és tartalékos állományu hadapródok, valamint a segédorvos-helyettesek.

A «tábornokok», «törzs- és főtisztek» elnevezés alatt ezen szabályzatban nem csupán a katonai állományu, hanem a hadbírói, honvéd orvosi és kezelőtiszti karnak hasonállásu személyei is értetnek, a mennyiben az egyes állományesoportbeliekre nézve külön rendelkezés nem tétetik.

Ezen feltevés mellett a tábornokoknak, gyalogsági törzs- és főtiszteknek ezen szabályzatban kijelölt egyes rendfokozatai alatt, az ezekkel hason rendfokozatban levő más fegyvernembeliek és előbb nevezett állománybeliek is értetnek.

3. §.

Oly megelőző büntető bírósági vizsgálat után, mely vádlottnak tisztségétől való megfosztását vagy tiszti rendfokozatából való elbocsátását (hadapródi kitüntetés elvételét) kimondó ítélettel nem végződött, a becsületügyi eljárásnak a 2. §-ban felsorolt személyek ellen csak akkor van helye, ha :

a) bár a vizsgálat megszüntetve lett avagy vádlott az ítéletben nem bünösnek mondatott ki, de ellene mégis oly gyanuokok maradtak fenn, melyek katonai állásával össze nem egyező szennyfoltot képeznek (a 4. §-ban elősorolt esetek kivételével);

b) valamely a katonai (honvéd) bíróság alá nem tartozó tiszt vagy hadapród a polgári büntető bíróság által becsületellenes tett vagy mulasztás miatt ítéltetett el a nélkül, hogy egyuttal katonai jellegétől is határozottan megfosztatott avagy annak elvesztése az elítéltetésnek törvényes következménye lett volna;

c) a bünvádi eljárás tárgyát képező vádakon kívül vádlott ellen még oly vádak is forognak fenn, melyek a tiszti jelleggel összeférhetetleneknek látszanak.

4. §.

Becsületesorbitó tett vagy mulasztás miatt becsületügyi eljárásnak a 2. §-ban megjelölt személyek ellen nincsen helye:

a) ha vádlott ellen ily cselekmény elkövetése ugyan bebizonnyult, de ő e miatt — elévülés vagy önként és idejekorán történt kártalanítás folytán, — a bíróság által el nem ítéltetett; vagy

b) ha később kiderül, hogy büntető bírósági elítéltetése még tisztté (hadapróddá) való kinevezetése előtt történt.

A becsületügyi eljárás kizárása s külön eljárás alkalmazása megelőző büntető bírósági vizsgálat után.

Ezen esetekben a bünperiratok a honvédelmi miniszterhez szolgálati úton felterjesztendők, ki a honvéd főparancsnokság véleménye alapján, az *a*) pont esetében az illető tisztnek (századostól lefelé) rendfokozatából (katonai állásából) való elbocsátása, illetve a hadapródi kitüntetés elvétele iránt intézkedik; a *b*) pont esetében hadapródoknál az azzá való kineveztetést a törvényes feltételek hiányában megsemmisíti; a *b*) pontnak főtisztire vonatkozó esetében, valamint magasabb tisztet illető minden ily esetben [*a*) és *b*) pontok] Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb elhatározását kéri ki.

Ily esetekben a rendfokozat (katonai állás) elvesztésével összekötött következményekre nézve a 31. §. határozványai irányadók.

A becsületügyi eljárásról általában.

5. §.

A becsületügyi eljárás fokozatai a következők:

- a*) az előleges tárgyalás,
- b*) a vizsgálati eljárás,
- c*) a végtárgyalás és a becsületügyi bizottsági határozathozatal.

Az előleges tárgyalás a becsületügyi választmány által ejtetik meg, melynek befejezését képező azon határozat, vajjon a becsületügyi vizsgálat megindítható-e, — a választmány indit-

ványára, — az e czélból egybehívott tiszti gyűlés által hozatik.

A becsületügyi választmányt a tiszti gyűlés által meghatározott vizsgálat keresztülvitele is megilleti.

A végtárgyalás megtartására és határozathozatalra a becsületügyi bizottság van hivatva.

6. §.

Valamely meghatározott személy ellen eszköz-
lendő becsületügyi eljárásban (5. §. *a*, *b*, *c*) részt
nem vehetnek:

- a*) a vádló;
- b*) a vádlott fel- és lemenő ágbeli vérrokonai, fivérei, a szülők fivérei, ezeknek vagy vádlott testvéreinek fiai vagy hasonizbeni sógorai;
- c*) azok, kik a vád tárgyára vonatkozólag tanuképpen kihallgatva lettek vagy kiknek a határozathozatalban teljes elfogulatlansága iránt alapos kétely merül fel;
- d*) kik becsületügyi vagy büntető bírósági vizsgálat alatt állanak;
- e*) kik a tiszti állás becsületének veszélyeztetése miatt megintve lettek, ezen megintés hatályának a 31. §-ban meghatározott tartama alatt.

A becsületügyi választmány, a tiszti gyűlés és a becsületügyi bizottság elnökének vagy valamelyik tagjának kizáratását, az elősorolt okok-

Kizárás valamely meghatározott személy elleni becsületügyi eljárásban való részvételből.

nál fogva, ugy az említett testületek többi tagjainak bármelyike, valamint vádlott maga is kérheti.

Ha a tagok valamelyike önmagáról ily kizárási okot ismer, azt saját maga felhozni tartozik.

A kizárás fölötti határozathozatal az előleges tárgyalás folyama alatt a becsületügyi választmány, — illetőleg a tisztgyűlés többi tagjait, a végtárgyalás alkalmával pedig a becsületügyi bizottság többi tagjait illeti meg.

7. §.

Mindenki jogositva van a becsületügyi eljárásnak alárendelt személyek által elkövetett oly tetteket vagy mulasztásokat, melyek a tisztgyűlés becsületét veszélyeztetik vagy megsértik, vádlott előjáró parancsnokságánál vagy hatóságánál vagy pedig a legközelebbi honvéd állomás- vagy az illetékes honvéd (csendőr) kerületi vagy a honvéd főparancsnokságnál följelenteni; tetteleg szolgáló katonai személyek és alsóbb parancsnokságok azonban a szolgálati utat betartani kötelesek.

Azon tiszt, ki tisztársának vagy valamely hadapródnak a tisztgyűlés becsületét veszélyeztető vagy sértő tettéről vagy mulasztásáról tudomást nyer, ezt előjáró parancsnokságának feljelenteni köteles. Ez, valamint minden más parancsnokság is az ily feljelentéseket, — ha ő maga annak elintézésére hivatva nem lenne, — az elő-

leges tárgyalás megindítására jogositott parancsnoksághoz átjuttatni tartozik.

A becsületügyi eljárást, az annak alávetett személy oly célból önmaga is kérheti, hogy magát becsületének bármely gyanúsítása ellen tisztázhassa, a mennyiben erre állásához illő egyéb eszközök rendelkezésére nem állanak.

A becsületügyi bizottságok nemei és összeállítása.

8. §.

Minden becsületügyi bizottság 9 személyből állítatik össze, kik között a rendfokozatban és rangban legmagasabb személy elnököl.

Becsületügyi bizottságok létesíttetnek:

a) főtisztek (századostól lefelé) és hadapródok részére minden honvéd kerületi parancsnokság székhelyén,

b) törzstisztek és

c) tábornokok részére a honvéd főparancsnokság által esetről-esetre kijelölendő helyen.

9. §.

A főtisztek és hadapródok részére felállítandó becsületügyi bizottságok illetékessége kiterjed a tetteges és nem tetteges honvéd és csendőr főtisztekre és hadapródokra, kik fölött az előleges

tárgyalás az illető honvéd kerület dandár-választmányai által eszközöltetett.

Az I. honvéd kerület becsületügyi bizottsága azonkívül azon személyekre nézve is illetékes, kik ellen az előleges tárgyalás a 10. §. 1. pontja szerint Budapesten fölállítandó külön választmányát megilleti.

A törzstisztek és a tábornokok részére alakítandó becsületügyi bizottság, valamennyi a honvédség (csendőrség) kötelékébe (vagy nyilvántartásába) tartozó törzstisztekre, illetve tábornokokra nézve illetékes.

Vádolt indokolt kérelme folytán s általában különös okoknál fogva, a vizsgálat eszközzésére és határozathozatalra illetékes becsületügyi bizottság helyett, a honvéd főparancsnokságnál más becsületügyi bizottság kirendelése javaslatba hozható, mire nézve ez utóbb említett hatóság végképen intézkedik.

Oly esetekben, midőn törzstiszt, főtiszttel (hadapróddal) vádoltként együttesen szerepel, a törzstiszti becsületügyi bizottság a közösen érdekelt főtisztek és hadapródokra nézve is illetékes.

10. §.

A főtisztek és hadapródok részére alakítandó becsületügyi bizottság áll:

1 ezredesből vagy alezredesből, mint elnökből továbbá

2 alezredesből vagy őrnagyból,
4 századosból és
2 alantos tisztből.

Ezen becsületügyi bizottság összeállítása céljából mindenekelőtt állandó becsületügyi választmányok létesíttetnek.

Ily becsületügyi választmány felállítandó:

1. Budapesten, az I. honvéd- és III. sz. csendőr kerületi parancsnokság szolgálati kötelékéhez nem tartozó összes honvéd parancsnokságok, hatóságok és intézetek állományába tartozó vagy ezeknél tartósan vezényelt főtisztek és hadapródok számára;

2. minden honvéd gyalog dandárnál, az ahhoz tartozó zászlóaljokhoz beosztott vagy azok területén állomásozó vagy azok állományában levő tetteges és nem tetteges-, vagy azok nyilvántartásában álló nyugállományu vagy szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd és csendőr főtisztek és hadapródok számára, az 1. alattiak kivételével.

Tetteges szolgálatban nem álló főtiszt vagy hadapród ellen az előleges tárgyalás, tekintettel vádolt tartózkodási helyére, az illetékes választmány helyett a kerületben létező másik dandár-választmányhoz a honvéd kerületi parancsnokság, más kerületbeli választmányhoz pedig a honvéd főparancsnokság utalhat.

Minden becsületügyi választmány 1 elnökből és 3 tagból áll. Az 1. alatt érintettek részére felállítandó választmány elnökül a honvéd főparancsnokság, — a dandárnál felállítandó választ-

¹⁾ A becsületügyi választmány alakítása.

^{b)} Elnök és székelye.

A becsületügyi bizottság alakítása főtisztek és hadapródok számára.

mány elnökül pedig a honvéd kerületi parancsnokság egy katonai állományu, lehetőleg a választmány székhelyén állomásozó törzstisztet rendel ki, az illető választmányhoz utalt csapatok, hatóságok stb. állományából.

A dandár-választmány rendszerint a dandárparancsnokság székhelyén állittatik össze; de feljogosittatik a honvéd kerületi parancsnok, hogy a csapatok elhelyezési viszonyaira való tekintetből más, az illető dandárhoz tartozó állomást jelöljön ki a választmány székhelyéül, mi a választás megejtése előtt a tisztikarral közlendő és a honvéd főparancsnokságnak füljelentendő.

Összpontosítás és táborszállás alkalmával, a választmány azok helyén is székelhet ideiglenesen, ha a választmány elnöke is részt vesz az összpontosításban vagy táborszállásban.

Becsületügyi választmányi tagokul: 1 százados, 1 főhadnagy és 1 hadnagy; póttagokul pedig 2 százados, 2 főhadnagy és 2 hadnagy, a választmányhoz a fentjelzett 1. és 2. pont szerint e tekintetben utalt parancsnokságok, hatóságok, intézetek és csapattestek tényleg szolgálatban levő törzs- és főtisztjei által saját körükből írásbélileg választatnak meg.

A hadbírák, honvéd orvosok és kezelőtisztek úgy, mint a katonai állományu tiszték választanak, de maguk meg nem választhatók.

A választás minden év december havában a dandár-, a 10. §. 1. alatti esetében a honvéd

főparancsnokság felhívására, a következő év tartamára történik s tagokul lehetőleg oly tiszték választassanak meg, kik a választmány székhelyén vagy annak közelében állomásoznak.

A megválasztottak közt — az év folyamata alatt — keletkező hiányok azonnal pótválasztások által töltendők be.

Azok, kik az év végével a választmány tagjai lenni megszűntek, ismét megválaszthatók és sem az első, sem az újbóli megválasztást vissza nem utasíthatják.

A megválasztottak névjegyzéke a honvéd kerületi, — illetve a honvéd főparancsnokhoz felterjesztendő.

A becsületügyi bizottság akként alakíttatik, hogy abba mindenekelőtt az előleges tárgyalást eszközölő választmánynak 4 tagja belép s a honvéd kerületi — illetve főparancsnokság, mihelyt a befejezett becsületügyi vizsgálati iratok hozzá felterjesztetnek (23. §.), esetről-esetre egy, a választmány elnökénél rangidősb katonai állományu és tettelesen szolgáló ezredes vagy alezredes elnökül s egy másik tettelesen állományu, lehetőleg vádlottnak állás csoportozatához tartozó törzstisztet a becsületügyi bizottság tagjául kirendel és a becsületügyi bizottságnak 3 százados általi kiegészítése iránt akképen intézkedik, hogy az előleges tárgyalásban eljáró választmány egyik századosi póttagját, valamint az ugyanazon kerületben fennálló 2. dandár választmány századosi

e) A becsületügyi bizottság a kiállítására

e) Tagok, póttagok és megválasztásuk.

d) A választások időpontja.

tagját és egyik századosi póttagját tagként vezényli.

A Budapesten alakulandó választmánynál (10 §. 1.) tárgyalt ügyekben a becsületügyi bizottsághoz az eljáró választmány századosi tagján és egyik századosi póttagján kívül még szükségelt századosok a Budapesten székelő dandár-választmányból vétetnek.

A becsületügyi bizottság tagjai közül legfeljebb 4 tag lehet a vádlott csapattestébőlvaló, míg az elnök s a többi tagok más csapatbeliek legyenek.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás tetteles állományu hadbíró, honvéd orvos vagy kezelőtiszt ellen határozatott el, akkor a csapatállománybeli két százados helyett, két — a vádlott állománycsoportjából való — főtiszt, a becsületügyi bizottság tagjául meghívandó.

Ehez képest a honvéd kerületi (fő-) parancsnokság, mihelyt neki, a tiszt gyűlésnek a becsületügyi vizsgálat keresztülvitelét elrendelő határozata tudomására jut (19. §.), a becsületügyi bizottság határozathozatalánál megkivántató, a vádlott szolgálati ágához tartozó két főtisztnak megválasztása iránt olyképen intézkedik, hogy az illető állománycsoportbeli legmagasabb tisztet utasítja, hogy két tetteles állományu főtisztet és egy póttagot a becsületügyi bizottságba választasson és azokat az illető parancsnokságnak hozza tudomására, mely azok nevét annak idején a becsületügyi bizottság elnökével közli.

11. §.

Minden állománybeli törzstiszt számára a becsületügyi bizottság esetről-esetre alakittatik és áll: egy altábornagyból mint elnökből, két vezérőrnagyból (esetleg ezredes dandárnokból), két ezredesből vagy alezredesből, két alsóbb rendfokozatu törzstisztből és két századosból.

A becsületügyi bizottság alakítása törzstisztek számára.

Ha a honvéd főparancsnokság valamely törzstiszt ellen a becsületügyi előleges tárgyalást megindítandónak véli (13. §. f.), az esetben egy vezérőrnagyot (esetleg ezredes dandárnokot) kirendel a végett, hogy egy vagy több honvéd kerületi parancsnokság vagy állomás tetteles állományu törzstisztjei kebeléből egy ezredes és két alsóbb rendfokozatu törzstiszt, mint a becsületügyi választmánynak tagjai — s egy alezredes vagy őrnagy, mint póttag megválasztása iránt intézkedhessék. A tagokul megválasztott három törzstiszt képezi a vezérőrnagy elnöklete alatt a választmányt.

Ha a törzstiszti gyűlés a becsületügyi eljárás keresztülvitelét határozza el (18. §. c.), akkor egyuttal saját kebeléből még egy ezredest, esetleg alezredest, rendes — és egy ezredest, esetleg alezredest, póttagul a becsületügyi bizottságba megválaszt.

A becsületügyi vizsgálat befejezése után (23. §.) a honvéd főparancsnok egy második vezérőrnagyot (esetleg ezredes dandárnokot), — továbbá a főtisztek és hadapródok részére megválasztott ál-

f) A hadbírók, honvéd orvosok és kezelőtisztek elleni becsületügyi bizottság alakítása.

landó becsületügyi választmányok egyikéből, tagokul és póttagokul meglevő századosok közül kettőt kirendel.

Ezen 4 új tag a választmány 4 tagjával együtt, képezi a honvéd főparancsnokság által kirendelt altábornagy elnöklete alatt a becsületügyi bizottságot valamely törzstiszt részére.

A becsületügyi bizottság összes tagjainak névjegyzéke az elnökkel közlendő.

Ha a becsületügyi eljárás alatt álló, tetteges állományu hadbíró vagy honvéd orvos, akkor két, — az előbbi szakaszban leírt módon választandó — ugyanezen szolgálati ághoz tartozó tetteges állományu személy, kik közül az egyiknek törzstizti rendfokozatban kell lennie, a becsületügyi bizottságba tagként belép, míg az utóbb érintett második ezredes és egy százados onnan kilép.

12. §.

Tábornokok és hasonállásuak részére a becsületügyi bizottság esetről-esetre alakíttatik és áll: egy lovassági tábornok (vagy altábornagy) mint elnökből, hat altábornagy- vagy vezérőrnagyból és két ezredesből.

Mihelyt a honvéd főparancsnokság a becsületügyi előleges tárgyalást valamely tábornok ellen elrendelendőnek tartja (13. §.), valamennyi, a honvédség kötelékébe tartozó tetteges állományu tábornok által, maguk közül három vezérőrnagyot

(ezredes dandárnokot) és egy póttagot írásbelileg megválasztat, kik a honvéd főparancsnok által kirendelendő altábornagy elnöklete alatt a becsületügyi választmányt a tábornokok részére képezik.

Ha a tábornoki gyűlés a becsületügyi eljárás keresztülvitelét határozná el (18. §.), az esetben egyuttal három altábornagyot (vezérőrnagyot) és pedig kettőt rendes, egyet póttagul kellend saját kebeléből a becsületügyi bizottságba választania.

A becsületügyi vizsgálat befejezése után (23. §.) valamennyi tetteges állományu honvéd- és esendőr ezredes a honvéd főparancsnokság által saját kebelükből két rendes- és egy póttagnak a becsületügyi bizottságba leendő írásbeli megválasztására felhivatik.

A választott két altábornagy (vezérőrnagy) és két ezredes, a becsületügyi választmányban levő négy tábornokkal együttesen, a honvéd főparancsnok által kijelölendő lovassági tábornok (altábornagy) elnöklete alatt képezi a becsületügyi bizottságot valamely tábornok részére.

A becsületügyi előleges tárgyalásról.

13. §.

A becsületügyi előleges tárgyalás megindítására hivatva vannak:

a) a gyalog és lovas dandárok parancsnokai, a dandáruk közvetlen szolgálati kötelékéhez tartozó

A becsületügyi előleges tárgyalás megindítására hivatott parancsnokok.

valamennyi tiszt (századostól lefelé) és hadapród fölött;

b) a csendőr kerületi parancsnokok, a kerületük létszámához tartozó főtisztek és hadapródok fölött;

c) a honvéd kerületi parancsnokok:

1. a kerületük területén állomásozó vagy alkalmazott azon főtisztek és hadapródok fölött, kik valamely dandár közvetlen szolgálati kötelékéhez nem tartoznak vagy attól állandóan máshova vezényeltettek; [a *d)* és *e)* alatt említettek kivételével];

2. az alájuk rendelt csapatok állományában levő tartalékos és nyilvántartásukban levő nyugállománybeli, illetve szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd és csendőr főtisztek és hadapródok fölött, mikor tetteges szolgálatban nem állanak;

d) a honvédelmi ministeriumban alkalmazott bármily állományesoporthoz tartozó honvéd főtisztek és hadapródok fölött azon tábornok vagy törzstiszt, kit a tetteges állománybeliek fölött a fegyelmi hatalom gyakorlása illet;

e) a honvéd főparancsnokság:

1. azon tisztek és hadapródok fölött, kik annál alkalmazva vannak és

2. a honvédség kötelékéhez tartozó törzstisztek és tábornokok fölött;

f) a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője:

1. a m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrség kötelékébe tartozó törzstisztek fölött;

2. a m. kir. honvédelmi ministerium XVI. ügyosztályában és a csendőrségi felügyelőségénél alkalmazott tisztek és hadapródok fölött.

Illetékességi kétes kérdésekben a honvéd főparancsnokság dönt.

14. §.

A becsületügyi előleges tárgyalás megindítására illetékes parancsnok mindenekelőtt megfontolni köteles, vajjon a följelentett eset:

a) a büntető bíróság hatáskörébe tartozik-e?

b) a szolgálati szabályzat értelmében fegyelmileg elintézhető-e? vagy

c) a becsületügyi eljárás alá tartozik-e?

A két első esetben a parancsnok a törvény és szolgálati szabályzat értelmében jár el; az utolsó pont alatti esetben pedig a becsületügyi előleges tárgyalást elrendeli és erről, a vád lényegének felemlítése mellett, a honvéd főparancsnoksághoz jelentést tesz.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás megindítása az *a)* ponton kívül más okból tagadtatik meg, mindenkinek jogában áll a rá nézve sérelmes határozat ellen panaszt emelni, melynek elintézésére, — az esetben, ha a 13. §. *a)* és *b)* pontjai alatt nevezett parancsnokok egyike ellen emeltett, a honvéd kerületi parancsnok, — a többi esetekben a honvéd főparancsnok van hivatva.

Az illetékes parancsnok elhatározása a bizottsági előleges tárgyalás megindítását célzó kérvény fölött.

15. §.

Az ügynek a becsületügyi választmányhoz áttétele.

A becsületügyi előleges tárgyalás megindítása akképen történik, hogy a feljelentés az illetékes becsületügyi választmánynak előnyomozás, továbbá jelentés- és indítványtétel czéljából kiadatik; egyidejűleg vádlott minősítvényi táblázatának és büntetési jegyzőkönyvi kivonatának is a becsületügyi választmányhoz leendő áttétele iránt intézkedés teendő.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás törzstiszt vagy tábornok ellen rendeltetik el, ugy mindenekelőtt a becsületügyi választmány alakítása iránt a 11. illetve 12. §. szerint teendő az intézkedés.

16. §.

A becsületügyi választmány teendői: a) előleges tárgyalás.

A becsületügyi választmány elnöke gondoskodik arról, hogy az ügy az előleges nyomozások által annyira tisztába hozassék, miszerint megítélhető legyen, vajjon az 1. §. értelmében a becsületügyi eljárás foganatosításának van-e helye és ez, — tekintettel ugy a közös állás-becsületre, valamint az egyeseknek becsületére, — szükséges-e?

A becsületügyi választmány tagjai e működésükben az állás-becsület szigorú megóvásának minden tisztre nézve fennálló kötelessége által vezéreltessék magukat s tartsák szem előtt azt, hogy ezen becsületteljes feladat teljesítésére tisztársaik bizalma folytán vannak hivatva.

Ehhez képest ők oly tisztársaknak, kik valamely becsületbeli magán ügyben követendő magatartásuk iránt hozzájuk fordulnak, a jóakaró tanácsadást és közvetítést meg nem tagadhatják.

A mennyiben a tényállás tisztába hozatalára írásbeli nyomozások volnának eszközlendők, ezek csakis az előljáró dandár-, illetve a 10. §. 1. pontja alatt említett választmány részéről az I. honvéd kerületi parancsnokság útján foganatosíthatók.

Minden katonai állású személy a választmánynak a kívánt felvilágosítást megadni tartozik.

Vádlott önmagát tartozik védeni. A választ-^{b)} indítványtétel. mány a nyomozati iratok alapján határoz, vajjon vádlott ellen a becsületügyi eljárás megindítása indítványozandó-e avagy becsületének tisztasága már minden kétségen kívül áll-e?

Ha ez utóbbi a választmány minden tagja által egyhangulag elismertetik, akkor erről azon parancsnoknak, ki a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelte (13. §.), írásbeli jelentés teendő; ki az esetben, ha a választmánynyal egyetért, erről az érdekelt feleket és megfelelő módon a tisztikart is, melyhez vádlott tartozik, értesíti és arról, valamint a részéről esetleg tett fegyelmi intézkedésről, — az ügyiratok csatolása mellett, — a honvéd főparancsnoksághoz jelentést tesz.

A választmánynak fentemlített határozata ellen felebbezésnek (a honvéd főparancsnoksághoz) csak akkor lehet helye, ha tisztnek (hadapródnak) a

becsületügyi eljárás önmaga ellen való megindítására czélzó kérelme megtagadtatott.

Ha ellenben a válaszmány a becsületügyi eljárásnak vádlott ellen való megindítását indítványozza avagy ha a válaszmánynak csak egy tagja is vagy a parancsnok (13. §.), a tiszti gyűlés határozathozatalát szükségesnek tartja arra nézve, vajjon a becsületügyi eljárás megejtendő avagy abbanhagyandó-e; akkor — kivéve, ha büntető bírósági vizsgálat megindításának volna helye (14. §.), — a tiszti gyűlés egybehívandó.

Ezen eljárás akkor is követendő, ha a fent érintett felelősségnek hely adatott.

Ha végül a 3. §. *a)*, *b)* betűiben felemlített esetek egyike forog fenn, a válaszmány, — minden további nyomozás nélkül, — azonnal a tiszti gyűlés egybehívását hozza indítványba.

A tiszti gyűlés a dandár parancsnok által (10. §. 2.) hivatik össze, ki arról a honvéd főparancsnoksághoz tesz jelentést.

A 10. §. 1. alatti esetében, valamint törzstisztekre és tábornokokra nézve, a honvéd főparancsnokság részéről hivatik össze a tiszti gyűlés.

17. §.

Ha főtiszt vagy hadapród fölött kell határozni, a tiszti gyűlés akképen alakítandó, hogy az illető becsületügyi válaszmányhoz a 10. §. szerint utalt csapattestek (parancsnokságok, hatóságok, inté-

zetek), a tiszti gyűlés helyén állomásozó vagy szolgálatilag tartózkodó katona állományu honvéd- és csendőr törzs- és főtisztek és azokon kívül a válaszmány tagjai, ha vádlott tettelegesen szolgál, csapattestének (szolgálati ágának) parancsnoka vagy helyettese, 1 századosa és 1 alantos tisztje — az alább kijelölendő elnöknel magasabbak vagy rangidősbekek kivételével, — mindenkor egybehívandók.

Ha az e szerint meghívandók által a tiszti gyűlés határozatképessége biztosítva nem volna, a tiszti gyűlést összehívó parancsnok (10. §.) az erre szükséges, a tiszti gyűlés helyéhez legközelebb állomásozó, a válaszmány illetőségéhez tartozó csapattestek tisztjeit is meghívja.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás valamely hadbíró, honvéd orvos vagy kezelőtiszt ellen indított meg, akkor az ezek fölötti tiszti gyűlésben azon szolgálati ághoz tartozó törzs- és főtisztek is résztvesznek, melyhez vádlott tartozik.

A tiszti gyűlés rendszerint a válaszmány székhelyén tartandó meg.

A honvéd kerületi parancsnok azonban fel van jogosítva, a tiszti gyűlés összehívására illetékes parancsnok indítványára vagy anélkül is, a csapatok elhelyezésére, költségek megkimélésére vagy más viszonyokra való tekintetből, a tiszti gyűlés helyeül más, az illető dandár területén levő állomást, a dandár csapattestei által megszállott tábornok vagy összpontosítási helyet kijelölni

és ez esetben a tisztí gyűlés határozatképessége érdekében azon csapattesteket is meghatározni, melyeknek tisztjei a tisztí gyűlésre meghíandók. A honvéd főparancsnokság a 10. §. 1. pontja szerint alakult választmánynál tárgyalt ügy folytán összehíandó tisztí gyűlés esetében elrendeli, hogy tekintettel vádlott hovatarozására és a tisztí gyűlés határozatképességére, milyen parancsnokság, hatóság vagy intézet törzs- és főtisztjei híandók meg a tisztí gyűlésre.

A tisztí gyűlésben a 10. §. 1. esetében a honvéd főparancsnok által e célra kijelölendő katonai állományu tábornok vagy törzstiszt, 2. esetében pedig az illető gyalog dandárparancsnok vagy helyettese elnököl.

A tisztí gyűlés határozatképességéhez legalább 12 tiszt jelenléte kívántatik meg.

A gyűlésre meghívott tisztek, ha betegség, távollét vagy szolgálat által akadályozva nincsenek, ott megjelenni kötelesek. Vajjon szolgálat által valaki akadályozva van-e, azt az előljáró parancsnok (főnök) határozza meg és az ezáltal vagy másképen a megjelenésben akadályozott tisztek számát, a gyűlést egybehívó parancsnoknak azonnal tudtára adja.

A törzstisztí gyűlés akként alakíttatik, hogy a honvéd főparancsnokság a honvéd kerület esetleg azon állomásait jelöli ki, melyeknek tetteleges állományu törzstisztjei az eljárt törzstisztí választmány tagjaival együtt a törzstisztí gyűlésben,

az erre meghatározott honvéd állomáson résztvenni tartoznak és melyben az előleges tárgyalás keresztülvitelével megbízott tábornok elnököl (11. §.).

Ha pedig a becsületügyi eljárás folyamán tábornok avagy hasonló rendfokozatban álló személy fölött kell határozni, akkor a honvéd főparancsnok a Budapesten állomásozó tábornokokon és az eljárt választmány tagjain kívül, az egy vagy két kerületben állomásozó tábornokokat, általa kijelölt helyre egybehívja s a megtartandó gyűlésben a rendfokozatban és rangban legmagasabb tábornok elnököl.

Ha tetteleges állományu hadbíró vagy honvéd orvos ellen, — a törzstisztí rendfokozatban, — határozandó, akkor a törzstisztí gyűlésben az annak helyén vagy közelében lévő azon tetteleges hasonállásuak is részt vesznek, kikhez vádlott tartozik.

Ugy a törzstisztí, valamint a tábornoki gyűlésben legalább 8 tagnak kell jelen lenni, hogy határozatképes legyen.

18. §.

A napot, órát és azon helyet, mikorra és hová a tisztí gyűlés egybehívatik, a becsületügyi választmány elnöke idejekorán oly felhívással adja vádlottnak tudtul, hogy abban vagy személyesen jelenjék meg vagy pedig írásbeli nyilatkozatát nyújtsa be.

e) tábornokok fölött.

A tisztí gyűlésben követendő eljárásról. a) vádlott beidézése;

b) törzstisztek fölött;

b) a tárgyalás: A tiszti gyűlésben az elnök a választmányi tagok egyikét megbizsa azzal, hogy a tényállást, úgy a mint az az előleges nyomozásból kiderül, szóbelileg adja elő.

Ha vádlott a gyűlésben megjelent, nyilatkozata azonnal meghallgatandó; ellenben, ha beidőztetésének nem felelt meg, de írásbeli nyilatkozatot nyújtott be, ez egész terjedelemben felolvasandó.

A tiszti gyűlés valamelyik tagja által az elnöktől kért értesítések és felvilágosítások vagy általa vagy a becsületügyi választmánynak az elnök által kijelölendő egy tagja, illetőleg a megjelent vádlott által megadandók, mely utóbbtól netáni helyreigazítások végett a szólást megtagadni vagy a szót elvonni nem szabad.

Ezután vádlott távollétében tekintettel az 1. §-ra a tanácskozás az elnök által azon irányban vezetendő, vajjon vádlott magát az ellene emelt vád tekintetében teljesen igazolta-e s így a becsületügyi eljárás folytatása eszik-e? vagy pedig vajjon azért, mivel vádlott igazolása elégtelen, ennek magatartása kimerítő vizsgálat és a becsületügyi bizottság határozata tárgyává teendő-e?

Az elnök ép úgy, mint a tiszti gyűlés minden tagja, jogosítva van saját véleményét szabadon és nyíltan kimondani; köteles azonban minden tagnak ebbeli jogát szintén megóvni. Egyebekben szigorúan őrködjék a felett, miszerint a tárgyalás folyamán higgadság és mérséklet uralkodjék és hogy mindenki szem előtt tartsa azt, miként

nem vádlottnak elítéltetéséről, hanem azon kérdésről van szó, vajjon a becsületügyi eljárás megindíttassék-e vádlott ellen avagy nem?

Ha a tiszti gyűlés ^{2.} s avagy még több szavazattal kimondja, hogy a becsületügyi vizsgálat abban hagyandó, akkor az «eljtett»-nek, ellenkező esetben «elhatározott»-nak tekintendő; a mennyiben pedig a szavazatok 3-mal oszthatók nem lennének, az esetben a vizsgálat csak akkor vehető elhatározottnak, ha a tagoknak több, mint $\frac{1}{3}$ része e mellett szavazott.

A szavazás akként történik, hogy a tiszti gyűlés minden tagja szavazatát írásbelileg és pedig a becsületügyi választmány elnöke által e célra készen tartandó külön-külön szavazati jegyre rávezeti és nevét, valamint rendfokozatát aláírja.

A tiszti gyűlés elnöke nem szavaz; ő a szavazatok számarányát és a szavazás eredményét hirdeti ki.

A tiszti gyűlés eljárásáról jegyzőkönyv veendő fel (1. minta), mely az elnök s minden rendfokozatból a rangban legidősebb tiszt által aláírandó.

A szavazati jegyek a jegyzőkönyvhez fűzendők s a füzőfonal kiálló részére valamennyi, a jegyzőkönyvet aláírt tag, saját pecsétjét illeszteni tartozik.

Ha a tiszti gyűlés elnöke a becsületügyi előleges tárgyalást önmaga rendelte el, akkor az ügyiratokat a jegyzőkönyvvel együtt saját hatás-

e) a határozathozatal:

d) a szavazás módja:

1. minta.

e) a hozott határozat körüli intézkedés.

körében leendő további intézkedés czéljából átveszi; más esetben pedig azon parancsnokhoz juttatja át, ki a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelte.

Ha a becsületügyi vizsgálatot valamely törzstiszti- vagy tábornoki gyűlés határozta el, akkor egyttal a 11. és 12. §§-ban érintett választásokat is megejtí.

19. §.

Ha a tiszti gyűlés határozata szerint a becsületügyi vizsgálat abbanhagyandó, akkor az ügy befejezettnek tekintetik s ily esetben dorgálásnak avagy fegyelmi fenytésnek csak akkor van helye, ha ilyen az érvényben levő szabályok értelmében egyáltalán alkalmazható. A tiszti gyűlés ezen határozata és az illető parancsnok ezután tett intézkedése az ügyiratok csatolása mellett a honvéd főparancsnoksághoz feljelentendő.

Ha azonban a tiszti gyűlés a becsületügyi vizsgálat megejtését határozta, akkor ennek fogantatásával a becsületügyi választmány azon parancsnok által, ki a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelte, írásbelileg megbizandó, erről a honvédelmi miniszternek szolgálati uton jelentés teendő; és vádlott, ha tettelesen szolgál, a szolgálattól felfüggesztendő s a körülményekhez képest utasítandó, hogy szolgálati állomáshelyén megmaradjon avagy tartózkodási helyét a becsületügyi választmány székhelyére tegye át.

A tiszti gyűlés minden határozataról, valamint a határozat alapján tett intézkedésről, vádlott előljáró parancsnoksága és a tisztikar, melyhez tartozik, értesítendő.

Ha vádlott tettelesen állományu hadbíró, honvéd orvos vagy kezelőtiszt, akkor a 10.—12. §§. utolsó bekezdéseiben kijelölt intézkedés azonnal foganatosítandó.

A becsületügyi bizottsági vizsgálati eljárásról.

20. §.

A vizsgálati eljárás azzal veszi kezdetét, hogy a becsületügyi választmány elnöke vádlottnak írásbelileg tudtul adja, miszerint a vizsgálat elene megindított s őt egyidejűleg kihallgatás czéljából egy meghatározott napra, oly hozzáadással idézi a becsületügyi választmány elé, hogy meg nem jelenése a vizsgálat keresztülvitelét és a becsületügyi bizottság határozathozatalát gátolni nem fogja, írásbeli védekezés pedig megengedve nincsen.

A megjelent vádlottnak kihallgatásáról, melynek az ellene fennforgó vád minden egyes körülményeire ki kell terjednie, jegyzőkönyv (2. minta) veendő fel.

Ha vádlott a becsületügyi bizottság illetékesége ellen kifogást nem tesz, — mi azonban

^{a)} Vádlottnak a becsületügyi választmány elé idézése.

^{b)} Vádlott kihallgatása.

2. minta.

^{c)} A becsületügyi bizottság illetékesége elleni kifogás elintézése.

csak az első kihallgatás alkalmával van megengedve. — e fölött, ha vádlott főtiszt vagy hadapród, a becsületügyi választmány azon tábornok vagy törzstiszt elnöklete alatt határoz, ki a tiszti gyűlésben elnökölt. Ha ezen testület a kifogást alaptalannak találja, azt visszautasítja, más esetben pedig az iratokat, további intézkedés végett, a honvéd kerületi parancsnoksághoz felterjeszti.

A mennyiben ily kifogást a becsületügyi bizottság illetékessége ellen oly vádlott emel, ki törzstiszt vagy tábornok, ez esetben a honvéd főparancsnok határoz.

d) A becsületügyi választmány vizsgálati eljárása.

A becsületügyi választmány kötelessége: azon körülményeket és tényadatokat, melyek a vád alapjául szolgálnak, gondos nyomozás tárgyává tenni s a részesek és tanuknak tüzetes kihallgatása által a tényállást lehetőleg tisztába hozni, de ennél minden szükségtelen hosszadalmasságot és kiterjeszkedést kerülni.

A tanukihallgatások szintén jegyzőkönyvileg eszközözlendők.

A vizsgálat folyamán szükséges intézkedések a becsületügyi választmány összes tagjai által egyetértőleg eszközöltessenek. Véleményeltéréseknél az elnök határoz, ki a vizsgálat menetét vezetni s annak halasztás nélküli keresztülviteléről gondoskodni is hivatva van.

Ugy a vádlott, valamint a tanuk kihallgatásakor az elnökön kívül a becsületügyi választmány

legalább még két tagjának kell jelen lennie, ha pedig a választmány székhelyén annyi nem tartózkodnék, az elnökön kívül még egy választmányi tag jelenléte is elégséges.

Minden katonai személy a választmánynak a kívánt felvilágosítást megadni és e célból idézés folytán személyesen megjelenni vagy felhívásra írásbelileg nyilatkozni tartozik. A tisztek, mint tanuk, vallomását vagy írásbeli nyilatkozatukat becsületük- és kötelességükre való hivatkozással erősítik meg.

Ha katonai személyek kihallgatása a tartózkodási hely távolsága miatt a választmány által nem eszközölhető, akkor ez, azon katonai személynek előljáró parancsnokságához forduljon.

Polgári egyének kihallgatása végett, — ha a választmány meghívásának eleget tenni nem akarnak, — illetékes közigazgatási hatóságukat kell felkérni.

Miután a szükséges tanukihallgatások és egyéb nyomozások eszközöltettek, vádlott újból kihallgatandó, mely alkalommal nemcsak az ellene szóló körülmények és vallomások hozandók tudomására, hanem a vizsgálat eredményének rá nézve kedvező része is tudtára adandó. Vádlott kérelmére az elnök neki megengedheti, hogy a becsületügyi választmány két tagjának jelenlétében a vizsgálati iratokat betekinthesse.

A vizsgálati eljárás folyamata alatt vádlott csak ^{d)} Vádlott védekezése. is személyesen védekezhetik.

21. §.

A becsületügyi eljárás beszüntetése, vádlottnak tisztségéről vagy hadapródi kitüntetéséről kellő időben való leköszönése esetén.

A ki a becsületügyi eljárás kikerülése céljából rendfokozatáról (hadapródi kitüntetéséről) le akar köszönni, a leköszönés elfogadása iránti szabályszerűleg felszerelt kérvényét benyújtani tartozik, mielőtt a becsületügyi választmánynak kihallgatás végetti idézvénye (20. §. a.) neki kézbesítve lett.

Ha a kellő időben benyújtott kérvénynek hely adatik, akkor a becsületügyi eljárás is elesik, mindazonáltal kötelessége a becsületügyi választmány-nak a vádlott terhére rótt cselekmény és mulasztás lényegét még akkor is megállapítani és a megállapítottakat írásban összefoglalni, ha a tiszti gyűlés a becsületügyi vizsgálat keresztülvitelére szóló határozatot még nem hozott avagy a becsületügyi előleges tárgyalás még el sem rendeltetett.

Utóbbi esetben az illetékes parancsnok a becsületbeli váddal terheltnek kérvénye alapjául szolgáló indokot, az előbb említett célból, a becsületügyi választmánynyal közölni s a tiszti állásról (hadapródi kitüntetéséről) való leköszönés iránti kérvény azonnali felterjesztése mellett, a honvédelmi miniszternek bejelenteni tartozik.

A honvédelmi miniszternek, a honvéd főparancsnok véleményezése alapján hozandó elhatározásától függ, vajjon adható-, illetőleg meghagyható-e és mily altiszti rendfokozat oly tisztnek vagy had-

apródnak, kinek a tiszti állásról, illetőleg hadapródi kitüntetéséről való lemondása elfogadtatott.

Az illető parancsnok ez irányban indítványt tesz, melynél mindenekelőtt azon cselekmény vagy mulasztás minőségét, mely miatt az azzal terhelt a becsületügyi eljárást kikerülni kívánta, megfontolni, de az egyéb körülményeket és viszonyokat szintén figyelembe venni tartozik.

Oly tisztnek, ki tiszti rendfokozatáról lemondott, a hadapródi kitüntetés meg nem adható. A hadapródi kitüntetésről lemondott hadapródok tetteges szolgálati kötelezettségük teljesítése előtt nem szabadságozhatnak.

Ha a tiszti állásról (hadapródi kitüntetéséről) való lemondás iránti kérelemnek hely nem adatott, akkor a becsületügyi eljárás keresztülvendő.

22. §.

Ha a becsületügyi vizsgálati eljárás folyama alatt kiténik, hogy a vizsgálat alatt álló, büntető bíróság hatáskörébe tartozó cselekménnyel vagy mulasztással is terheltetik, akkor a becsületügyi választmány az ügyiratokat azon parancsnokhoz, ki a becsületügyi eljárást elrendelte, további intézkedés végett előterjesztetni tartozik.

Ha ennek folytán büntető bírósági vizsgálat indíttatik meg, a becsületügyi eljárás beszüntendő s erről a honvédelmi miniszterhez jelentés teendő.

Eljárás:
a) ha utólagosan
büntető bírósági
vizsgálat alá tar-
tozó tett vagy mu-
lasztás derül ki.

A mennyiben pedig a büntető bírósági vizsgálat nem végződnék a tisztségtől való megfosztást, elbocsátást vagy a hadapródi kitüntetés elvételét határozottan kimondó ítélettel, a becsületügyi eljárás folytatandó, illetve az eset természetéhez képest, a megfelelő további intézkedés teendő. (3. és 4. §§.)

b) ha újabb, a becsületügyi eljárás alá tartozó vád merül fel.

Ha a becsületügyi eljárás folyama alatt vádlott ellen újabb, ugyancsak a becsületügyi eljárás hatásköréhez tartozó vádak merülnek fel, akkor a vizsgálat ezekre is kiterjesztendő, a nélkül, hogy erre vonatkozólag a tisztí gyűlés újabb határozathozatala szükséges lenne.

23. §.

A becsületügyi eljárás befejezése.

Ha a becsületügyi választmány elnöke a vizsgálatot kimerítően teljesítettnek s eléggé érettnek találja arra, hogy a becsületügyi bizottság határozhasson, a választmány többi három tagját, a becsületügyi bizottság elé terjesztendő indítvány körüli tanácskozás céljából egybehívja s azután a választmány egyik tagját, a tényállás hű előadásának s ez utóbbinak megfelelő véleményes indítványnak (3. minta) szerkesztésével bizza meg.

3. minta.

Ha az indítványra vonatkozólag a nézetek nem teljesen összhangzók, akkor az, ki a többinek véleményes indítványával nem ért egyet, jogosítva van eltérő véleményét, indokaival együtt

írásba foglalva, az indítványhoz csatolni. Az elkészített indítvány a választmány valamennyi tagja által aláírandó, az elnök által borítékba helyezendő, lepecsételendő és a kellőképen iratjegyzékbe foglalt becsületügyi iratokhoz csatolandó.

A választmány minden tagjára nézve becsületbeli kötelesség, hogy a tényállás írásbeli előadásának és a véleményes indítványnak tartalmát a becsületügyi bizottság végtárgyalásáig titokban tartsa.

A főtisztek és hadapródokra nézve illetékes becsületügyi választmány elnöke ezután az összes iratokat haladéktalanul az előljáró parancsnokság útján a becsületügyi bizottság összeállítására illetékes parancsnoksághoz juttatja. A törzstisztek és tábornokok számára alakult becsületügyi választmány elnöke pedig az ügyiratokat közvetlenül a honvéd főparancsnoksághoz terjeszti elő.

24. §.

A honvéd kerületi, illetőleg főparancsnokság kijelöli ezután a becsületügyi bizottság elnökét, kinek a becsületügyi vizsgálati iratokat átszolgáltatja s egyidejűleg a becsületügyi bizottságok neveire való tekintettel (8. §.) a 10., 11. és 12. §§. értelmében intézkedik.

A becsületügyi bizottság egybehívása a végtárgyalásra és határozathozatalára.

A becsületügyi bizottság végtárgyalásáról és határozathozataláról.

25. §.

a) A becsületügyi bizottság elnökének előleges intézkedései.

A becsületügyi bizottság elnöke az iratokból a vizsgálat tárgyával és annak minden egyes körülményeivel alaposan megismerkedni tartozik és a becsületügyi válaszmány által a tényállásról szerkesztett előterjesztés felbontására s betekintésére jogositva van.

b) A végtárgyalás elrendelése.

Ha a vizsgálatot hiányosnak tartja, akkor az összes ügyiratokat az általa kijelölendő irányban való kiegészítés gyors eszközlése céljából közvetlenül a becsületügyi válaszmány elnökéhez küldi. Ha pedig ezen eset nem forog fenn vagy a pótlás végett kiadott ügyiratok kiegészítve visszaérkeztek, akkor a becsületügyi bizottság elnöke meghatározza a helyet, napot és órát, a hol és a mikor a becsületügyi bizottság végtárgyalás és határozathozatal céljából összegyülekeznek; erről a válaszmányt ennek elnöke útján, a becsületügyi bizottság többi tagjait pedig előljáró parancsnokságuk (hatóságuk) útján értesíti s végül vádlottat a becsületügyi válaszmány elnöke által felhivatja arra, miként a végtárgyaláson annál is inkább személyesen jelenjék meg vagy maga helyett egy alkalmas védőt küldjön, mert különben a végtárgyalás és határozathozatal csakis a vizsgálati iratok alapján fog eszkö-

e) Vádlottnak (védőjének) megidézése a végtárgyaláshoz.

zöltetni. Ezen felhívásba felveendő még az is, hogy vádlottnak meg van engedve védője kíséretében megjelenhetni s hogy netáni védírat mindenestre elfogadtatni és a becsületügyi bizottság előtt felolvastatni fog.

A becsületügyi bizottság végtárgyalására kitűzendő határnap megállapításánál szem előtt tartandó, miként vádlott meghívójának kézbesítése és a kitűzött határnap között legalább is 8 napi időköz legyen. A meghívó kézbesítése átvételi elismervény mellett történik, mely haladéktalanul a becsületügyi bizottság elnökéhez küldendő be.

A szabályszerűleg és kellő időre elrendelt végtárgyalás elnapolása csakis igen fontos okoknál fogva engedhető meg.

d) A végtárgyalás elnapolásának megengedhetősége.

26. §.

Védő csakis vádlottnak fegyverneméhez (szolgálati ágához) tartozó és tettelesen szolgáló tiszt lehet, ki vele legalább is ugyanazon rendfokozatban álljon, de századosnál kisebb rendfokozatu semmiesetre sem lehet.

Védő gyanánt alkalmazható személyek.

Ki a becsületügyi bizottság előtt védő gyanánt akar szerepelni, az eset előadása mellett előljáró parancsnokának engedélyét beszerezni s azt a becsületügyi bizottság elnökének átnyújtani tartozik, ki ezt a tárgyalási jegyzőkönyvhez csatolja.

Ki a becsületügyi bizottságban mint védő lép fel, nem lehet egyuttal annak tagja is.

27. §.

Az elnök kötelessége és eljárása a végtárgyalás alkalmával.

Az elnök a végtárgyalás megnyitása után felhívja a becsületügyi bizottság összes tagjait, hogy a fennforgó ügyben a vizsgálat folyamán megállapított tényálladék alapján, becsület és kötelesség szerint tanácskozzanak és ítéljenek.

E felhívásnak a megjelent vádlott (védő) jelenlétében kell megtörténni.

Az elnök azután az általa megjelölt legfontosabb ügydarabokat, valamint azokat is felolvastatja, a melyeknek egész terjedelmükben a becsületügyi bizottsággal való közlését vádlott (védője) kívánja.

A becsületügyi bizottság minden tagja jogosítva van arra, hogy az elnöktől a fennforgó ügyre vonatkozólag felvilágosításokat kérhessen, melyeket ez megadni, illetőleg a jelenlevő vádlotthoz intézendő megfelelő kérdések által, ez utóbbi részéről nyújtatni fog.

Ezután a becsületügyi választmánynak a tényállásról szerkesztett előadása és véleményes indítványa (23. §.) felolvasandó. Mindkettőre vonatkozólag vádlott (védője) mindazt fölhozhatja, mit saját igazolására és védelmére fölhozni szükségesnek lát. Ha azonban vádlott ennél a védelem határait túllépi, illedelmet sértő magaviseletet tanusít, személyek vagy a tisztai állásnak megfelelő nézetek fölül sértőleg nyilatkozik: az elnök köteles őt meginteni s ha ez eredménytelen, tőle a szót elvonni.

Vádlott (védő) zárszavának befejezése után a vele felvett jegyzőkönyvet aláírja s a tárgyalási helyiségből eltávozik.

Az ekkor megkezdendő tanácskozás alkalmával, az elnök a nézetek kicserélése s azok indokolása czéljából, valamint azon szempontok megállapítása végett, melyekből a fennforgó eset megítélendő, a becsületügyi bizottság minden tagjának azon sorrendben, melyben szót kérnek, véleményüknek leplezetlen kinyilatkoztatását és indokolását megengedni tartozik.

Tanácskozás után az elnök az előadott anyagot a szükséghez képest rendezzi; az eset tüzetes vázlatát, minden lényegtelen dolog elhagyásával, önmaga előadja s a főbb körülményeket, — melyeknek megítélésétől a becsületügyi bizottság határozata függ, — előtűnteti.

A becsületügyi bizottság bizonyítása szabályokhoz kötve nincsen.

Csak az elnökhöz szabad a szót intézni. Ő van hivatva a becsületügyi bizottság tagjait, ha becsédeikben a tárgytól szükség nélkül eltérnek vagy fölösleges ismétlésekbe bocsátkoznak, a tárgynál való megmaradásra felhívni, helytelen nyilatkozatoknak gátat vetni, téves nézeteket helyreigazítani és azoktól, kik megelőző intés daczára, helytelen magatartást követnek, a szót megvonni.

Ezután történik a szavazás.

28. §.

A becsületügyi
bizottságnak sza-
vazata előkérdé-
sek felől.

A becsületügyi bizottság valamely tagjának a tanácskozásból és határozathozatalból való kirekesztésére, az ügynek az illetékes büntető bírósághoz leendő áttételére avagy a vizsgálat kiegészítésére czélzó indítványok fölött, az elnök a becsületügyi bizottság tagjait — az indítványozó kivételével — és pedig még a fődolog eldöntése előtt, szóbeli szavazásra hívja fel. A tagok a rendfokozat és rang sorrendje szerint, a rendfokozatban és rangban legalsóbbtól kezdve fel-felé, szavaznak.

Ha a becsületügyi bizottság tagjainak szavazatai egyenlően oszlanak el, az elnök dönt.

Ha azok, kik az ügynek az illetékes büntető bírósághoz leendő áttételére avagy a vizsgálat kiegészítésére szavaztak, ezen indítványukkal kisebbségben maradnak, ennek daczára is, a főkérdésre nézve szavazni tartoznak s lelkiismeretes megfontolásukra van bízva, vajjon meggyőződésük szerint arra érzik-e magukat indítatva, hogy vádlottnak elítélésére vagy felmentésére szavazzanak.

29. §.

A becsületügyi
bizottságnak sza-
vazata a főkérdésben

A főkérdés körüli szavazás akként történik, hogy a becsületügyi bizottságnak minden tagja, a többi tagokkal egyidejűleg, az elnök által készen-

tartott külön-külön szavazati jeggyel szavazatát ráírja s nevét és rendfokozatát aláírja.

Hatöbb vádlott ellen, egyszerre hozandó becsületügyi határozat, mindegyikre nézve külön szavazati jeggyel szavaztatik.

Az elnök, ki szintén szavaz, a tárgyalási jegyzőkönyvhez (4. minta) füzendő szavazati jegyeket fölolvassa s a mindegyik rendfokozatban rangban legidősebb bizottsági taggal egyetértőleg, a becsületügyi bizottságnak a szavazás eredményeként mutatkozó határozatot megállapítja.

A most említett tagok, valamint az elnök, azon fonalra, melylyel a szavazati jegyek a jegyzőkönyvhez füzettek, saját pecsétjüket illesztik.

A becsületügyi bizottsági határozat szavazattöbbséggel hozatik.

A becsületügyi bizottságnak mindegyik tagja köteles az ezen szabályzat 30. §-ának megfelelő szavazatot beadni.

Ha az indítványok közül egyik sem nyer fel-tétlen szavazattöbbséget, azaz legalább is 5 szavazatot, akkor a kilencz szavazat a legszigorubb határozattól a legenyhébbig sorba rendeztetik s a középső t. i. az ötödik szavazat képezi a szavazás eredményét.

A tárgyalási jegyzőkönyv ugy az elnök, mint a becsületügyi bizottság többi tagjai által alá-írandó.

Az elnök ezután a tárgyalást befejezettnek nyilvánítja s a becsületügyi bizottság tagjait a

határozat kihirdetéséig leendő titoktartásra (33., 34. §§.) oly hozzáadással hívja fel, miként az ez ellen vétő, a tisztí állásnak egyik kötelességét sértendő meg.

30. §.

A becsületügyi bizottsági határozat szó szerinti tartalma.

A becsületügyi bizottság határozata a 3. §. a) és b) betűinek eseteiben annak kimondására szorítkozzék, vajjon a becsületügyi eljárás alá vont személy rendfokozatában (katonai állásában) meghagyható-e vagy nem.

Minden más esetben a becsületügyi bizottság a következő határozatok egyikét hozza és pedig:

a) «Vádolt azon vád alól, miszerint a tisztí állás becsületét az által, hogy . . . (itt következik a vádolt terhére rótt cselekmény vagy mulasztás rövid leírása) megsértette vagy veszélyeztette, felmentetik», ha a becsületügyi bizottság meg van győződve arról, hogy a tisztí állás becsületének vádolt terhére rótt megsértése vagy veszélyeztetése nem forog fenn;

b) «Vádolt a tisztí állás becsületét az által veszélyeztette, hogy . . .» (rövid leírás mint fent,) ha a becsületügyi bizottság meggyőződése az, hogy vádolt, magaviselete által a tisztí állás becsülete ellen vétett, de nem oly mérvben, hogy az által rendfokozatában (katonai állásában) való meghagyásra érdemtelenné vált volna; végre

c) «Vádolt a tisztí állás becsületét az által sértette meg, hogy . . .» (itt következik vádolt

bebizonyított cselekményének vagy mulasztásának rövid leírása), ha a becsületügyi bizottság arról győződött meg, miként vádolt rendfokozatában (katonai állásában) meg nem hagyható.

A becsületügyi bizottság határozata (5. minta) megszerkesztendő s úgy az elnök, valamint a tagok közül az egyes rendfokozatokban, rangban legidősebbek által aláírandó.

5. minta.

31. §.

Ki a tisztí állás becsülete megsértésében vétke-snek mondatott, rendfokozatát (katonai jellegét, hadapródi kitüntetését) elveszti.

A becsületügyi bizottság elmarasztaló határozatának következményei.

A rendfokozat elvesztésével tetteles állományú és várakozási illetékkal szabadságolt tisztelnél, a fizetés (várakozási illeték) elvesztése is össze van kötve. Oly tiszték és hadapródok, kik már nem védkötelesek, egyuttal a m. kir. honvédség kötelékéből elbocsáttatnak, ellenkező esetben pedig legkisebb zsoldosztályu honvéd minőségében, más csapattesthez osztatnak be. A nyugdíjas állományú személyek, kik katonai állásukat elvesztik, nyugdíjukat változatlanul tovább megtartják; a nyugállományú tiszték rokkant-kedvezményei rendfokozatuk elvesztése által elesnek ugyan, de ily személyek oly nyugdíjban részesítendők, a milyen őket akkor, a midőn a fent-érintett kedvezményekkel elláttattak, megillette volna.

A hadapródi kitüntetés elvesztésével a tiszt-helyettesi vagy altiszti, esetleg az őrzetői rendfokozat elvesztése is együtt jár.

A fentebbi határozványok azon személyekre is alkalmazandók, a kik a 3. §. *a)* és *b)* pontjainak eseteiben becsületügyi bizottsági határozat szerint rendfokozatukban (katonai állásukban) meg nem hagyhatók.

Azon személynek, a ki a tiszt állás becsülete veszélyeztetésében vétkesnek találtatott — függetlenül valami fegyelmi fenytéstől, — intés adatik, mely csakis az előljáró és a közbeeső parancsnokságok indítványára, a m. kir. honvéd főparancsnokság engedélyével helyezhető hatályon kívül.

Mig az intés hatályban áll, azzal az előléptetésre (magasabb illetékbe előmozdításra) való képtelenség van összekötvé.

Az intés a minősítvényi táblázatba («Megjegyzés» rovatba) bejegyzendő; a minősítvény évi lezárásakor — mindaddig, mig az intés hatálya fennáll, — a bejegyzés idejére hivatkozni kell; ha pedig az intés hatályon kívül helyeztetett, akkor ez az illető rendelet idézése mellett az intés eredeti bevezetésére való hivatkozás helyén megjegyzendő.

A ki becsületügyi bizottsági határozat által a tiszt állás becsületének veszélyeztetésében ismételve vétkesnek találtatik, ha az előbbi intés hatálya még fennáll, rendfokozatát (katonai jellegét,

hadapródi kitüntetését) — a fentérintett következmények mellett — elveszti.

32. §.

A becsületügyi bizottság elnöke a hozott határozatot, az összes ügyiratokkal együtt, azonnal s közvetlenül azon parancsnoksághoz (hatóságához) juttatja, mely a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelte (13. §.) s az esetben, ha a becsületügyi bizottsági határozat saját nézetével meg nem egyeznek, arról, valamint annak indokai felől tájékoztató jelentést tesz.

Ha a határozat főtiszt vagy hadapród fölött hozatott, az elnök azon parancsnokságnak, mely a becsületügyi bizottság összejövele iránt intézkedett (10. §.), írásbeli jelentést tesz a felől, hogy a végtárgyalás megtartott.

33. §.

Az előbbi szakasz első bekezdésében említett parancsnokság, a becsületügyi eljárás alatt álló személynek a felmentésre szóló határozatot (30. §. *a)* hiteles másolatban azonnal kézbesített s hatátteljes tisztre (hadapródra) vonatkozik, a felmentettnek szolgálattételre való bevonulása iránt intézkedik; egyidejűleg a szükségesnek talált fegyelmi fenytést is, — a mennyiben ilyennek a fennálló szabályok szerint egyáltalán helye van, —

Az elnök intézkedése a becsületügyi bizottság határozata felől.

Az illetékes parancsnokság intézkedésén, ha a becsületügyi bizottság felmentő határozatot hozott;

kiszabja s erről a honvéd főparancsnoksághoz, az összes becsületügyi iratok felterjesztése mellett, jelentést tesz.

A honvéd főparancsnokság a m. kir. honvédelmi ministert a becsületügyi bizottsági határozat tartalmáról értesíti.

b) más esetben.

A felmentő határozat, a mennyiben nem szolgálaton kívüli viszonyban vagy nyugdíjban levő tiszt ellen hozott, az illető csapattest (szolgálati ág) tisztikarával az e szakasz kezdetén jelzett parancsnokság által közlendő.

Ha a becsületügyi bizottság nem felmentő határozatot hozott (30. §. 1. bekezdése, továbbá b) c) betűi), akkor az összes ügyiratok további intézkedés czéljából mindenekelőtt szolgálati uton a honvéd főparancsnoksághoz lesznek felterjesztendők.

A fentebb említett parancsnok és a közbeeső parancsnokságok kötelesek az ügyiratokba minden esetben betekinteni és a becsületügyi vizsgálati eljárást, valamint a becsületügyi bizottság határozatának indokait tudomásul venni s jogukban áll e fölötti nézeteiknek előterjesztéseikben kifejezést adni.

34. §.

A honvéd főparancsnokság a becsületügyi eljárás eredményét tudomásul veszi és a honvédelmi miniszterrel közli, továbbá a határozat hiteles másolatának kézbesítettése és kihirdetése, illetőleg a marasztaló határozatnak végrehajtása iránt

A m. kir. honvéd főparancsnokság, illetőleg honvédelmi miniszter intézkedése a becsületügyi bizottsági határozat folytán.

intézkedik; rendkívüli esetekben pedig ezen intézkedéseket megelőzőleg, az összes iratokat a honvédelmi miniszterhez oly czélból teszi át, hogy ez Ő csász. és ap. kir. Felsőgének legfelsőbb elhatározását kikérhesse.

Ha a becsületügyi eljárás tábornok vagy törzstiszt ellen folyt le, az ügyiratok a honvéd főparancsnokságnál maradnak; más esetekben pedig letétemenyezés végett azon honvéd kerületi parancsnoksághoz küldetnek, melynek becsületügyi bizottsága ez ügyben határozott.

35. §.

A becsületügyi bizottsági határozat kézbesítése és közzététele után azon hatóságoknak, melyek vádat emeltek, külön megkeresés folytán a becsületügyi eljárás eredményéről értesítés adható. Ha pedig a becsületügyi eljárás alatt állott személy állami hivatalban, mint hivatalnok alkalmazott nem tetteles állományu tiszt vagy hadapród volt, akkor a becsületügyi bizottsági határozat alapjául szolgáló tényadatok felől bővebb felvilágosítás is nyújtható.

A becsületügyi iratoknak polgári hatóságokkal (bíróságokkal) való közölhetése iránt, az iratok fölterjesztése mellett, a honvéd főparancsnokság határozata esetről-esetre kikérendő.

A becsületügyi bizottsági határozat közlésének lehetősége más hatóságokkal.

Vádlott illetékeiről és a becsületügyi eljárás költségeiről.

36. §.

A becsületügyi vizsgálattal az illetékek kifizetése félbe nem szakíttatik, mindazonáltal vádlott egyébként netán illetékszerű készütségi vagy hadi pótdíjra igényt nem tarthat.

Ha becsületügyi vizsgálat alatt álló tettelesen szolgáló személy arra utasíttatik, hogy addigi szolgálati helyét elhagyván, a becsületügyi bizottság székhelyén tartózkodjék (19. §.), akkor ez utóbbi helyen az átvonulási elszállásolásra, illetőleg átvonulási szálláspénzre van igénye; ezenkívül a szolgálati helye szerinti lakbérre és esetleg a lótáp adag váltságra, az ezen helyre megállapított összeg szerint, igényjogosult.

Azon utazások, melyeket a tetteleges vagy nem tetteleges állományú katonai személyek, mint vádlottak, mint tanúk; vagy pedig a becsületügyi választmány, tiszti gyűlés vagy becsületügyi bizottság tagjaikénti minőségükben teljesíteni tartoznak, az illetékszabályzat értelmében szolgálati utazásoknak tekintendők s a költségek ehhez képest megtéríttetnek.

Polgári személyek, kik valamely becsületügyi vizsgálatban tanuként hallgattatnak ki, költségtérítési igényeik és tanuilletékeik tekintetében, azon szabályok szerint itélendők meg, melyek

oly polgári személyek irányában alkalmaztatnak, kik hadtörvényszéki vizsgálat alkalmából katonai vagy polgári bíróságokhoz idéztettek s ott megjelentek.

Volt tisztek és hadapródok rendfokozatuk visszaadása iránti kérvényeivel való eljárás.

37. §.

Tisztek és hadapródok, kik a becsületügyi eljárás kikerülése végett tiszti rendfokozatukról (hadapródi kitüntetésükről) önként lemondottak (21. §.) vagy kik valamely becsületügyi bizottsági határozat által avagy becsületbeli szennyfoltot magán után nem hagyó tett vagy mulasztás miatt hadtörvényszéki uton vesztették el rendfokozatukat (hadapródi kitüntetésüket), kivételképen hadnagyokká előléptethetők, illetőleg hadapródokká újból kinevezhetők, ha még védkötelesek s az eset minőségéhez képest meghatározandó időtartam alatt javulásuk teljes bizonyítékát nyújtották, előbbi hibájukat kitelhetőleg jóvátették s ezenkívül előléptetésre való egyébkénti alkalmasságukat beigazolták.

A csapatparancsnokságok kötelesek az ily kérelmeket szolgálati uton elfogadni és a főtisztek és hadapródokra nézve illetékes becsületügyi választmányhoz juttatni. Ha folyamodó tetteleg szolgál, a saját csapattestére (szolgálati ágára) nézve fenn-

Ily kérvényeknek az illetékes becsületügyi választmányhoz való utalása

1. Vádlott illetékei.

2. Utazási költségek megtérítése.

3. Katonai személyek részére.

4. Polgári személyek részére.

álló becsületügyi választmány illetékes, más esetben pedig az azon csapattestre (szolgálati ágra) nézve fennálló választmány, a mely csapattestnél (szolgálati ágánál) folyamodó azon időben, midőn tiszti rendfokozatát (hadapródi kitüntetését) becsületügyi vagy hadtörvényszéki uton elvesztette vagy arról lemondott, állományban volt.

38. §.

A becsületügyi választmány köteles az akkori tényállás tekintetében és egyéb irányban még szükségességeknek mutatózó nyomozásokat alaposan eszközölni és azokat az összes ügyiratok csatolása mellett, a tiszti gyűlés összehívása végett az erre illetékes parancsnokságnak, arra vonatkozó írásbeli indítvánnyal előterjeszteni, vajjon és mennyiben egyeztethető össze, — tekintettel az egykori hibás tett vagy mulasztás minőségére, valamint folyamodó akkori és jelenlegi viszonyaira, — a kérelem teljesítése a tiszti állás becsületével vagy sem?

A tiszti gyűlés (17. §.), mely elé folyamodó benem idézendő, ezen indítvány fölött szavazó jegyekkel eszközlendő szavazás útján (18. §.) határoz. Az elnök a tárgyalást vezeti, de nem szavaz.

39. §.

A tiszti gyűlés határozata, az ennek alapjául szolgáló ügyiratok kapesán, az elnök által a

a) A becsületügyi választmány köteleességei.

b) A tiszti gyűlés határozata.

A honvédelmi miniszter határozata és intézkedése.

honvédelmi ministerhez szolgálati uton felterjesztetik. Valamennyi közbeeső parancsnokság az ügy érdemére nézve nyilatkozik.

A honvéd főparancsnokság az összes ügyiratokat saját véleményezésével a honvédelmi ministerhez teszi át, ki — ha volt hadapród visszahelyezése forog kérdésben s hadtörvényszéki ítélet törvényes következményeinek legfelsőbb kegyelem útján elengedése szükségesnek nem mutatkozik, — saját hatáskörében intézkedhetik; más esetben pedig Ő csász. és ap. kir. Felső-gének legfelsőbb elhatározását kéri.

A becsületügyi választmányok és tiszti gyűlések véleményéről különös esetekben.

40. §.

Minden oly különös esetben, mikor a honvédelmi minister vagy a honvéd főparancsnokság valamely becsületügyi választmánytól avagy tiszti gyűléstől vélemény bekövetelésére magát indítatva érezi, az adandó vélemény csakis a tett kérdésekre való megfelelésre szorítkozzék.

A honvédelmi minister ily esetben, a vélemény bekövetelésére a honvéd főparancsnokságot szólítja fel, mely utóbbi ez iránt intézkedik és azután az adott véleményt, az összes tárgyiratok csatolása és saját nézetének kifejezése mellett, a honvédelmi ministerhez átteszi.

Az ily vélemény kiterjedése.

Eljárás mozgósítás idejében.

41. §.

Mozgósítás idejében a mozgósított csapattek főtisztjeire és hadapródjaira nézve a mozgósított dandárok parancsnokai, becsületügyi választmányai és tiszti gyűlései megtartják béke idején fennállott becsületügyi illetékességüket és a honvéd kerületi parancsnokságot különben a 10., 13. és 17. §§. szerint megillető hatáskör, a m. kir. honvéd hadosztály parancsnokságra száll át, az ez utóbbinak alárendelt mozgósított honvéd személyek fölött, kikre nézve a becsületügyi bizottság a hadosztálynál a 10. §. határozványainak betartása mellett, alakíttatik.

A mozgósított honvéd kerület területén visszamaradt s nem mozgósított honvéd és esendő főtiszttek s hadapródok részére becsületügyi választmány a 10. §. elveinek lehetőleges szem előtt tartása mellett csak esetről-esetre és pedig a honvéd főparancsnokságtól kikérendő utasítás szerint állítandó össze; a 10. §. 1. pontja szerint Budapesten alakult külön becsületügyi választmány azonban megmarad. A tiszti gyűlés ily esetben a 17. §. határozatainak hasonszerű alkalmazása mellett hivatik egybe; a becsületügyi bizottság kerületenként a 10. §. elvei szerint, de azon különbséggel alakíttatik, hogy a bizottság

kiegészítéséhez szükséges 2 századosi tagot a honvéd kerületi parancsnok jelöli ki.

Ha ilyenkor a becsületügyi választmány, tiszti gyűlés vagy bizottság alakításához szükséges tagok nem állának rendelkezésre, a honvéd főparancsnokságtól a szükséges tagoknak kirendelése, esetleg az ügynek más működő becsületügyi közegeihez való utalása kérendő.

A mozgósításkor függőben lévő becsületügyek tárgyalásának folytatására azon becsületügyi közegek hivatvák, melyeknek illetékessége alá vándlott, a szerint, a mint ő maga mozgósítva lett vagy nem, ezentul tartozik.

A mozgósítás megszűnésekor folyamatban lévő ügyek, ismét a rendes becsületügyi közegeknek adandók át az eljárás folytatása végett.

(A budapesti külön becsületügyi választmányhoz utalt honvéd parancsnokságok, hatóságok és intézetek tisztikara.)

Tiszti gyűlés.

(Hely), 1885. évi november hó 2-án.

Jegyzőkönyv

felvétel az N. N. m. kir.honvéd.....ezredbeli (tetteges vagy tartalékos) hadnagy becsületügyében egybehívott tiszti gyűlés tárgyalása felől.

Jelenlevők:

Elnökök: Név, rendfokozat, csapattest —

Szavazó tagok:

N. N.	ezredes (csapattest, szolgálati ág)			
N. N.	"	"	"	"
N. N.	alezredes	"	"	"
N. N.	"	"	"	"
N. N.	őrnagy	"	"	"
N. N.	"	"	"	"
N. N.	százados	"	"	"
N. N.	"	"	"	"
stb.				
N. N.	főhadnagy	"	"	"
N. N.	"	"	"	"
stb.				
N. N.	hadnagy	"	"	"
N. N.	"	"	"	"
stb.				

Vádolt N. N. hadnagy a gyűlésben megjelent. Az elnök felhívása folytán N. N. főhadnagy becsületügyi választmányi tag a tényállást úgy,

a mint az a nyomozásból kiderült, szóbelileg előadja, mire vádlott igazolása meghallgattatott.

Miután az egyes tagok által kért felvilágosítások megadtak s ilyenek többé nem kívántattak, vádlott eltávolítottat s távollétében az ügy az elnök vezetése alatt tanácskozás alá vétetett.

Tanácskozás után a szavazás eszközöltetett. Valamennyi jelenlevő tag szavazatát külön-külön szavazati jegyen az elnök kezébe adta be, ki az átszolgáltatott véleményeket fölolvastatta s azután a szavazatok eredményét kihirdette, a mint következik:

Határozatott

25 szavazattal 5 ellenében:

«Vádlott N. N. hadnagy nincs eléggé igazolva, minélfogva magatartása a becsületügyi bizottság kimerítő vizsgálata és határozathozatala alá vonandó.»

A szavazati jegyek ezután a jegyzőkönyvhez szabályszerűen hozzáfűzettek és lepecsételtettek; a tisztii gyűlés pedig az elnök által felosztattatott, ezen jegyzőkönyv bezáratott s az elnök, valamint minden rendfokozat rangban legidősebb tisztje által aláíratott.

(Következnek az aláírások.)

2. minta. (20. §.)

A m. kir. (szám) honvéd gyalog dandár becsületügyi válaszmánya.

A budapesti külön becsületügyi válaszmány. (10. §. 1. pont.)

(Hely), 1888. évi december hó 18.án.

Jegyzőkönyv

felvétel N. N. hadnagy ural, ki ellen a becsületügyi vizsgálat megajtése a X. számú honvéd gyalog dandár tisztii gyűlése által évihó.....-n elhatározottat.

A becsületügyi válaszmány idézése folytán megjelent N. N. hadnagy ur, az elnök részéről a hozzáintézendő kérdésekre leendő vallomástétel kötelezettségére és igazság-hű igazolásra megfelelőleg figyelmeztetvén, következőleg hallgattatott ki:

1.

Az általános kérdésekre:

1.

Nevem: N. N. és magyarországi X. (községi) születésű, 22 éves, r. kath. vallású, nőtlen vagyok; 1880. évi április hó 18.án a magyar kir. honvédezredhez lettem bebesorozva, a Ludovika akadémia előképző és tisztképző tanfolyamának hallgatása után 1883. évi szeptember hó 1.én hadapróddá lettem kinevezve, míg nem 1887. évi május hó 1.én hadnagygyá lépttettem elő, mely minőségben az érintett honvédezred állományához tartozom.

Bűnvádi vagy becsületügyi eljárás alatt nem álltam; fegyelmileg 6 iz-

A m. kir. ... honvéd parancsnokság ezen feljelentést az előljáró dandár parancsnoksághoz terjeszté elé, mely is azt 1884. évi..... hó...-én.....k. t. szám alatt a becsületügyi választmányynak adta ki, mely az előnyomozás megejtése után folyó évi.....hó ---án egyhangulag a tisztí gyűlés egybehívását hozta indítványba.

A folyó évi november hó 2.-án tartott tisztí gyűlés 30 tagja közül 25 a becsületügyi bizottsági vizsgálat és határozathozatal mellett szavazott.

Az ezen határozat folytán megindított s immár befejezett vizsgálatból a következő eredmény derült ki:

(Itt következik a tulajdonképeni tényállás előadása, a mint az a tanuk s a részesek vallomásaiból, valamint egyéb nyomozások alapján, bebizonyítottnak vagy valószínűnek avagy kétségesnek látszik, valamint vádlottnak önvallomása.)

Ezzel összefüggésben a becsületügyi választmány előadja az esetnek saját meggyőződése szerinti megbírálását és kellő indokolás mellett abbéli nézetének ad kifejezést:

«vajjon vádlott azon vád alól, hogy ő a tisztí állás becsületét a terhére rótt — röviden előadandó — cselekmény vagy mulasztás által megsértette vagy veszélyeztette, felmentendő-e?» mely nézetnek akkor van helye, ha a választmány arról

van meggyőződve, hogy a tisztí állás becsületének vádlott terhére rótt megsértése vagy veszélyeztetése nem történt meg; vagy

«vajjon és mely — röviden vázolható — cselekmények vagy mulasztások által veszélyeztette vádlott a tisztí állás becsületét?» mely vélemény akkor van helyén, ha a választmány azt véli, hogy vádlott magaviselete által a tisztí állás becsülete ellen ugyan vétett, de nem oly mérvben, hogy ez által rendfokozatában (katonai állásban) való meghagyásra méltatlanná vált volna; vagy végül

«vajjon és mely — röviden előadandó — cselekmény vagy mulasztás által sértette meg vádlott a tisztí állás becsületét», mely nézet akkor emelkedik érvnyre, ha a választmány azon meggyőződést nyerte, hogy panaszlott rendfokozatában (katonai állásában) meg nem hagyható.

Ezen nézetek különféleségéhez képest a választmány a következő indítványok egyikét teszi:

Indítvány.

A becsületügyi bizottság határozza el, hogy

«Vádlott N. N. hadnagy azon vád alól, miszerint ő a tisztí állás becsületét az által, hogy (rövid jelzése az ellene vádként felhozott cselekménynek vagy mulasztásnak) megsértette

vagy veszélyeztette volna, — felmentetik»; — vagy

«Vádlott N. N. hadnagy a tiszti állás becsületét az által, hogy (rövid jelzése a cselekménynek vagy mulasztásnak) veszélyeztette»; vagy

«Vádlott N. N. hadnagy a tiszti állás becsületét az által, hogy (rövid jelzése a cselekménynek vagy mulasztásnak) megsértette.»

(hely), 1885. évi hó-én.

N. N.	N. N.	N. N.
főhadnagy.	százados.	hadnagy

N. N.
őrnagy, mint elnök.

M. kir. ... (szám) honvéd kerületi becsületügyi bizottság.

(hely), 1885. decz. hó 18.án.

Jegyzőkönyv.

Felvételett az N. N. m. kir. honvéd ezredbeli hadnagy fölötti végtárgyalásról, ki ellen a m. kir. (számu) honvéd gyalog dandár tiszti gyűlésének folyó évi november hó 2.án hozott határozata folytán a becsületügyi vizsgálat megejtett.

Jelenlevők :

Elnök : N. N. ezredes és a m. kir. ezred parancsnoka.

Becsületügyi bizottsági tagok :

N. N.	honvéd	ezredbeli	alezredes,
N. N.	«	«	«	őrnagy,
N. N.	«	«	«	százados,
N. N.	«	«	«	«
N. N.	«	«	«	«
N. N.	«	«	«	«
N. N.	«	«	«	főhadnagy és
N. N.	«	«	«	hadnagy.

N. N. őrnagy, N. N. százados, N. N. főhadnagy és N. N. hadnagy urak a fenti honvéd dandár állandó becsületügyi választmányának tagjai.

Vádlott N. N. hadnagy helyett N. N. honvéd ezredbeli százados, mint védő jelent meg, ki ebbeli minőségét N. N. hadnagy által kiállított meghatalmazás s előljáró parancsnokságának írásbeli engedélye által igazolja, mely ügydarabok a tárgyalási jegyzőkönyvhez csatoltatnak.

Elnök a végtárgyalást megnyitván, az összes tagokat felhívja, miként a vizsgálat folyamán megállapított tényadatok alapján a fennforgó ügyben becsület és kötelesség szerint tanácskozzanak és hozzanak határozatot.

Az elnök rendelkezése folytán a következő ügyiratok olvastatnak fel :

(Az iratok megjelölendők.)

Védő kívánságára, az elnök még a következő ügyiratok felolvasását rendeli el :

(Az iratok megjelölendők.)

Miután a becsületügyi bizottság tagjai közül senki sem tartja szükségesnek a tényállás további felvilágosítását kérni, a becsületügyi választmánynak véleményes előadása felolvastatott s azután az elnök a védőnek oly hozzáadással engedte át a szót, hogy mindazt előadhatja, mi a vádlott igazolása és a vád megczáfolása érdekében szükségesnek tart.

Védő előadja :

(Itt következik a védő előadása, mely általa aláírandó.)

Védő aláírás után eltávolítottván, elnök a tanácskozást oly jegyzéssel nyitja meg, hogy minden tagnak jogában áll véleményét nyíltan és leplezetlenül kimondani és indokolni.

Szólni jelentkeztek : N. N. százas és N. N. főhadnagy.

Előbbi kijelenti, hogy.....

Utóbbi azon nézetének adott kifejezést, hogy.....

Elnök ezután a tárgyalás eredményét, rövid vázlatba összefoglalva, előadta s azon főköörülményekre utalt, melyeknek megítélésétől a becsületügyi bizottság határozata függ ; mire a szavazás következett.

A becsületügyi bizottság tagjai által beadott szavazati jegyek elnök által felolvastattak s a tárgyalási jegyzőkönyvhez fűzettek, a fűzőfonal lepecséltetett és azután a szavazás eredménye az elnök által, minden egyes rendfokozat rangban legidősebb tagjával egyetértőleg, megállapított és következőleg hirdtetett ki :

Egyhangulag

Határoztatott :

N. N. hadnagy a tisztí állás becsületét az által veszélyeztette, hogy (itt következik panaszlott cselekményének vagy mulasztásának rövid előadása).

(Lásd a különböző határozatokat az 5. sz. mintában.)

E szerint a becsületügyi bizottsági határozat megszerkesztetett.

Miután elnök végül a becsületügyi bizottság tagjait, a tárgyalásnak a határozat kihirdetéséig leendő titokban tartására felhívta és egyidejűleg figyelmeztette, hogy az ez ellen vétők a tisztí állás kötelességei egyikét sértik meg, a jegyzőkönyv bezáratott és szabályszerűleg aláíratott.

(Következnek az aláírások.)

A m. kir. (szám) honvéd kerületi becsületügyi bizottság.

Határozat.

A magyar királyi (szám) honvéd kerületben a főtisztek és hadapródok számára alakított becsületügyi bizottság N. N. honvéd ezredbeli hadnagy ellen felhozott azon vád folytán, — hogy (következik a vád tárgyának rövid megjelölése) — évi hó napján megtartott végtárgyalás után következőleg

h a t á r o z o t t:

Vádlott N. N. hadnagy azon vád alól, hogy ő (következik a vádlott ellen felhozott cselekmény vagy mulasztás rövid leírása) által a tiszti állás becsületét megsértette vagy veszélyeztette volna, felmentetik.

Vagy:

Vádlott stb. a tiszti állás becsületét az által veszélyeztette, hogy (a rövid leírás, mint fent.)

Vagy:

Vádlott stb. a tiszti állás becsületét az által sértette meg, hogy (rövid leírás, mint fent.)

(A 3. §. a) betűjének esetében.)

N. N. hadnagyra nézve, — ámbár a (szám) honvéd kerületi bíróságnál ellene vádja miatt letárgyalt büntető bírósági vizsgálat során nem bűnösnek nyilvánított, — tekintettel a fennforgó, bár a bizonyíték helyreállításához törvény szerint nem elégséges gyanuokra, az általa birt katonai állással össze nem egyeztethető szennyfolt maradt fenn, a miért rendfokozatában meg nem hagyható.

Vagy:

N. N. hadnagyra nézve az ellene a (szám) honvéd kerületi bíróságnál miatt letárgyalt büntető bírósági vizsgálat eredménye szerint a tiszti állással össze nem egyeztethető szennyfolt nem maradt fenn, a miért is rendfokozatában meghagyható.

(Hely), évi október hó 20-án.

(A 3. §. b) betűjének esetében.)

A m. kir. (szám) honvéd kerületben főtisztek és hadapródok számára alakított becsületügyi bizottság, N. N. tartalékos honvéd hadnagy ellen fennforgó azon ügyben, hogy nevezett tiszt a budapesti I—III. kerületi kir. járásbíróság által hozott jogérvényes ítélettel miatt, 14 napi fogházra ítéltetett, — a folyó évi hó napján megtartott végtárgyalás után következőleg

határozott:

Vádolt N. N. tartalékos hadnagy az ellene lefolyt büntető bírósági vizsgálat eredményéhez képest rendfokozatában meghagyható (..... meg nem hagyható.)

(hely)évi december hó 2-án.

(Következnek az aláírások.)

136 / Honvédség és rendőrség becsületügyi bizottság
 eljárási szabályzata (1996)